

OPETUSSUUNNITELMA 2016

LUOVAN YRITTÄJYYDEN LINJA

Luovan yrittäjyyden linjalla keskiössä ovat kolme yrittäjyyden keskeistä ulottuvuutta: itsensä johtaminen, bisnesosaaminen ja luovuus. Yri-linjan opinnoissa kehittyvät opiskelijan tulevaisuuden työelämätaidot. Opiskelija oppii ajattelemaan laaja-alaisesti ja ratkaisemaan ongelmia muun muassa erilaisten työelämästä nousevien haasteiden kautta. Opiskelijan valmiudet suuntautua jatko-opintoihin kehittyvät, sillä hän pystyy erilaisten kokemusten kautta hankkimaan tietoa työelämästä sekä oppii tiedostamaan paremmin omia vahvuuksiaan.

Yrittäjyyslinjalla on toiminnallinen ja osallistava näkökulma, sillä käytännön yhteyksien välityksellä nuoret saavat kokemuksia oppilaitoksen ulkopuolisista oppimisympäristöistä niin fyysisistä kuin digitaalisistakin. Hämeenlinnan lyseon lukion Luovan yrittäjyyden linjalla lähestytään yrittäjyyttä käytännön toimien ja luovuuden keinoin. Suuri osa opiskelusta tapahtuu tiimeissä, jolloin tiimiin kuuluvat ovat samalla toinen toistensa peilejä eli myös vertaisohjaus on tärkeässä asemassa. Opettaja toimii valmentajana. Tiimityöskentelyssä voidaan huomioida ja tukea paremmin ja yksilöllisemmin opiskelijoiden lahjakkuuksia ja vahvuuksia.

Hämeenlinnan lyseon lukion Luovan yrittäjyyden linja toimii innovointitaitojen edistäjänä niin omille opiskelijoilleen kuin Hämeenlinnan perusasteen opiskelijoillekin. Luovan yrittäjyyden linjalla on laajat paikalliset, valtakunnalliset sekä kansainväliset yhteistyöverkostot, joissa opiskelija toimii opiskelunsa aikana.

Luovan yrittäjyyden linjalla korostuu lukion opetussuunnitelman 2016 aihekokonaisuus aktiivinen kansalaisuus, yrittäjyys ja työelämä.

Linjan tavoitteet

- yrittäjämäisen asenteen omaksuminen – itsensä peliin laittaminen
- järkevään riskinottoon kannustaminen
- yhteistyö- ja kommunikaatiotaitojen sekä viestintäosaamisen kehittäminen
- myyntitaitojen kehittäminen
- esiintymistaitojen kehittäminen
- onnistumisen kokemusten lisääminen
- oman minäkuvan rakentaminen
- kasvaminen luovaan ongelmanratkaisutaitoon sekä kykyyn nähdä mahdollisuudet muuttuvissa toimintaympäristöissä
- aktiivisen ajattelutavan sisäistäminen
- omatoimisuuden ja oma-aloitteisuuden kehittyminen
- organisointitaitojen kehittäminen, vastuunkannon ja -jakamisen oppiminen
- yksilölle tärkeiden luovuuden muotojen kuten luovan elämänasenteen, osallisuuden ja leikillisyyden edistäminen
- innovointitaitojen kehittyminen
- verkosto-osaamisen vahvistaminen

- työelämätaitojen kehittyminen
- paikalliseen yrittäjyyteen ja yrittäjyyttä tukeviin tahoihin perehtyminen ja verkostoituminen
- kansainvälisessä toimintaympäristössä toimiminen

ARVIOINTI

Luovan yrittäjyyden linjan kurssit arvioidaan merkinnöillä: Suoritusmerkintä (S) tai hylätty (H).

SUOSITELTAVA SUORITUSJÄRJESTYS

Saadakseen todistuksen Luovan yrittäjyyden linjan suorittamisesta on linjalle valitun opiskelijan suoritettava yhteensä vähintään 10 yrittäjyyskurssia. Näistä kahdeksan on pakollista ja kaksi vapaavalintaista.

Pakolliset kurssit

YRI1

YRI2

YRI3

YRI4

YRI5

YRI6 tai YRI7

YRI8 tai YRI 9

YRI10

Ensimmäisenä vuonna linjan opiskelijalle suoritellaan suoritettavaksi pakollisista kursseista YRI1, YRI2, YRI3 ja YRI5. Toisen vuoden pakollisiin opintoihin kuuluu kurssi YRI4. Valintoja tehdessä on huomioitava myös, että kurssin YRI16 suorittaminen on aloitettava ensimmäisenä opiskeluvuonna.

Yrittäjyyskurssit on jaettu kolmeen ryhmään yrittäjyyden keskeisten ulottuvuuksien mukaisesti: itsensä johtaminen, bisnesosaaminen ja luovuus. Jako on huomioitu kurssien sisältöjen painotuksissa. Painotukset on merkitty kurssien nimiin kirjainkoodein. Kurssit, joilla painottuu ulottuvuus

- itsensä johtaminen on merkitty kirjaimella J
- bisnesosaaminen on merkitty kirjaimella B
- luovuus on merkitty kirjaimella L.

LUOVA YRITTÄJYYS

YRI1 (pakollinen) J

Sisäinen yrittäjyys

Yrittäjyys, yrittävyys, ongelmanratkaisu, riskinotto, vuorovaikutustaidot, tiimityö, itsensä johtaminen... Kaikki ovat opittavia taitoja, mutta niiden kehittymisen pohjana on oltava

hyvä itsetuntemus. Kurssilla opitaan lisää itsestä ja muista sekä keinoista, joilla voi omaa sisäistä yrittäjänsä kehittää.

YRI2 (pakollinen) B

Yrittäjyyttä etsimässä

Luovuutta ja ongelmanratkaisua. Kurssilla tutustutaan yrittämiseen uravaihtoehtona ja etsitään vastauksia kurssilaisten asettamiin kysymyksiin yrittäjyydestä. Opitaan perustietoja mm. yrityksen perustamisesta. Kurssi sisältää opintokäyntejä yrityksiin ja yrittäjien vierailuja tunneilla, joiden pohjalta oppiminen raportoidaan. Toteutus esim. ongelmaperustaisen oppimisen menetelmällä (PBL).

YRI3 (pakollinen) B

Nuori Yrittäjä yritystoiminta

NY-Vuosi yrittäjänä -ohjelmassa perustetaan lukuvuoden ajaksi oikealla rahalla toimivia harjoitusyrityksiä, jotka tuottavat palveluja tai tuotteita. Harjoitusyritys toimii oppimisen tarinana, jonka avulla harjoitellaan ryhmätyöskentelyä, ongelmanratkaisua ja muita työelämässä tarvittavia taitoja käytännön tilanteissa. Ohjelman myötä kehittyvät mm. yhteistyö- ja ryhmätyötaidot, kommunikaatiotaidot, markkinointiosaaminen ja esiintymistaito. Laajuus 1-2 kurssia.

YRI4 (pakollinen) B

YRI-TET

Työelämään tutustumisjaksolla (30h) opiskelija tutustuu paikallisen yrittäjän työhön ja yritykseen. Tet -paikka pyritään löytämään alalta, johon opiskelija suuntautuu mahdollisesti tulevaisuudessa. Tet -paikat hankitaan yri-linjan verkostojen avulla, mutta opiskelija voi hankkia paikan myös itse sopimalla asiasta ohjaajan kanssa. Tet-kokemukset jaetaan kurssilaisten kesken. Opiskelijan raportti voi olla kirjallinen ja/tai video.

YRI5 (pakollinen) L

Nuori Yrittäjä 24h-leiri

Vuorokauden kestävä leiri, jossa tiiminä vastataan annettuun, vuosittain vaihtuvaan haasteeseen, joka voi liittyä esim. palvelun tai tuotteen kehittelyyn ja/tai markkinointiin. Leirin lopuksi tiimien ideat esitellään tuomaristolle. Parhaat työt palkitaan. Leirimaksu kattaa ruokailut, majoituksen ja kuljetuksen. Leirin jälkeen osallistujat ymmärtävät yrittäjyyden ja yritystoiminnan periaatteita ja huomaavat, että yrittäjämäistä toimintatapaa, taitoja ja ominaisuuksia tarvitaan kaikessa työssä ja työelämässä.

YRI6 (pakollinen/valinnainen YRI7:n kanssa) L

TiimiDIILI

Kurssilla tehdään yhteistyötä paikallisten yritysten kanssa. Kukin yritys antaa haasteen, johon tartutaan joukkueittain ja kilpaillaan, mikä joukkue vastaa haasteeseen parhaiten. Yrityksen edustajat osallistuvat tehtävien ohjaamiseen ja palkitsevat parhaat joukkueet. Kurssilla kehittyvät erityisesti ideointi-, tiimityö, esittämis- ja esiintymistaidot.

YRI7 (pakollinen/valinnainen YRI6:n kanssa) L

Ideakilpailuun osallistuminen: Paras Idea -kilpailu/Tartu Ideaan -kilpailu

Kilpailuun voi liittyä yrityksen/yhteistyökumppanin toimeksianto, jolloin joukkue/opiskelija ideoi annetusta aiheesta. Kilpailuissa tuotetut ideat kilpailevat aluksi jatkoon pääsystä. Jatkoon päässeitä ideoita kehitetään eteenpäin, perehdytään mahdollisuuksien mukaan ja ideasta riippuen esim. markkinointiin, tuotesuunnitteluun ja toteutukseen. Myös idean esittelyyn järjestetään valmennusta. Jatkoon päässeet ideat kilpailevat voitosta finaalityöpahtumassa, missä yritys-yhteistyöraati arvioi ideat ennalta määrättyin kriteerein ja valitsevat voittajajoukon. Finaalityöpahtumaan osallistuminen ja oppimisen reflektointi on kurssimerkinnän edellytys.

YRI8 (pakollinen/valinnainen YRI9:n kanssa) B

SSAB –kurssi

Paikallisen suuryrityksen kanssa toteutettava kurssi, jossa opiskelijat pääsevät ryhmissä tutustumaan teknologia-alan yrityksen toimintaan asiantuntijoiden ohjauksessa. Ryhmätöiden aiheet vaihtelevat vuosittain.

YRI9 (pakollinen/valinnainen YRI8:n kanssa) B

Sijoitussalkku

Laita raha töihin. Sijoittamiseen, säästämiseen, omaisuuden hajauttamiseen ja pankkitoimintaan perehdyttävä kurssi. Kurssilla tutustutaan erilaisiin sijoituskohteisiin, kuten esimerkiksi pörssiosakkeet, asunnot ja taide. Opiskelijat kokeilevat sijoittamista myös itse virtuaalisalkun avulla ja kurssin lopussa opiskelijat laativat salkkuraportin sijoitustoiminnastaan. Kurssi sisältää vierailuja ja vierailijoita.

YRI10 (pakollinen) L

Yrittäjyysprojekti 1

Kurssilla toteutetaan koulun oma tai yhteistyöprojekti yhteistyökumppaneiden kanssa. Kurssin sisältö, suoritustapa, laajuus ja menetelmät vaihtelevat projektin luonteesta riippuen.

YRI11 L

Yrittäjyysprojekti 2

Kurssilla toteutetaan koulun oma tai yhteistyöprojekti yhteistyökumppaneiden kanssa. Kurssin sisältö, suoritustapa, laajuus ja menetelmät vaihtelevat projektin luonteesta riippuen.

YRI12 L

Yrittäjyysprojekti 3

Kurssilla toteutetaan koulun oma tai yhteistyöprojekti yhteistyökumppaneiden kanssa. Kurssin sisältö, suoritustapa, laajuus ja menetelmät vaihtelevat projektin luonteesta riippuen.

YRI13 I

24h-leirin ohjaajakoulutus

Kurssi koostuu leirin suunnittelusta, valmistelusta ja leiriohjaajana toimimisesta. Ohjaajana toimiminen vaatii YRI5-kurssin (24h-leiri) edeltävinä opintoina. Leiri on maksullinen myös ohjaajille (majoitus + ruoka).

YRI14 L

Tiimiseikkailu

Tiimityöskentely on keskeistä koko kurssin toteutuksessa, joka sisällöltään liittyy pääasiallisesti yhteistoiminnallisiin tehtäviin erilaisissa ympäristöissä. Ohjelmassa voi olla retkeen valmistautuminen, mahdollinen yöpyminen maastossa, terveys ja turvallisuus retkellä, liikkuminen ja suunnistus maastossa, ruoan valmistus retkiolosuhteissa, ympäristön havainnointi sekä ryhmätyöskentely. Kurssi on pieni seikkailu, jolla opiskelijat löytävät yhteishengen.

YRI15 L

Pressikurssi

Opiskelija kokoaa yri-linjan opintojensa aikana kansion, joka sisältää erilaisia julkaisemiseen liittyviä tehtäviä, joista saa pisteitä. Valmis portfolio on laajuudeltaan 8p. Tehtäviä ovat kolumni tai muu lehtikirjoitus (3p), esittelyvideo (3p), blogikirjoitus (2p), lehdistötiedote (2p), esite (flyer, juliste tms.) (2p), some-päivitys (0,25p).

YRI16 J

Yrittäjyysportfolio

Opiskelija kokoaa kansion, joka sisältää erilaisia yrittäjyyslinjaan liittyviä näyttöjä ja suorituksia koko lukio-opiskelun ajalta, kuten esimerkiksi CV, työhakemus, erilaiset raportit, tutkielmat, diplomit ja todistukset. Portfolio sisältää myös oppimispäiväkirjan, jossa opiskelija reflektoi kehittymistään linjan tavoitteiden suhteen. Portfolion kokoaminen aloitetaan lukion alussa ja sitä jatketaan koko lukion ajan.

YRI17 J

Kansainvälisyys

Yri-linjalla on kansainvälisiä yhteistyökumppaneita, joiden kanssa järjestetään opiskelijavaihtoa. Opiskelija osallistuu linjan opiskelijavaihtoon tai muuhun kansainväliseen yhteistyöhön.

YRI18 B

Osuuskunta TaiTava Häme - matala kynnys yrittäjyyden harjoittamiseen

Osuuskunnassa voi toimia yrittäjämäisesti, mutta kuitenkin työntekijästatuksella

Miksi liittyä Osuuskuntaan?:

- haluat tehdä asiakastöitä- ja toimeksiantoja yrittäjämäisesti, mutta et ole vielä halukas perustamaan omaa yritystä
- haluat toimia yrittäjämäisesti, mutta samalla säilyttää opiskelijan asemasi
- haluat keskittyä osaamistasi vastaavaan tekemiseen - et yrittäjän paperitöihin
- haluat yhdistää opiskelun ja yrittäjämäisen toiminnan

Osuuskunta hoitaa: kirjanpidon, laskituksen, lakisääteiset vakuutukset, vastuuvakuutuksen ja markkinointia.

Osuuskunta myy opiskelijoiden tuottamia palveluja/tuotteita. Tehdystä työstä maksetaan palkkaa. Osuuskunta TaiTava Hämeen säännöt: osuuskuntataitava.blogspot.fi

YRI19 L

Innoklubi

Kerhon tavoitteena on ryhmätoiminnan avulla kehittää opiskelijan luovuutta ja esiintymistaitoja. Kerhotoiminnassa voi olla tavoitteena valmentautuminen ja osallistuminen innovointikilpailuihin esim Innokampuksen Tartu Ideaan pitchauskilpailuun tai idean tuottaminen Innokampuksen Innokoneeseen. *Kerho kokoontuu erikseen ilmoitettuna aikana. Aktiivisesta osallistumisesta ja oppimisen reflektoinnista suorituserkintä.*

YRI20 B

Kansainvälisen liiketoiminnan kurssit 1-8

Taloudellisen tiedotustoimisto TAT:n digitaaliset kansainvälisen liiketoiminnan kurssit 1-8. Kursseilla opitaan sellaiset tiedolliset ja taidolliset valmiudet, joilla menestytään elämässä. Kursseilla opitaan kaupallista ajattelutapaa ja kykyä toimia verkostoituneessa kansainvälisessä toimintaympäristössä. Tavoitteena on, että osallistujat ymmärtävät oppiaineiden ja oman tulevaisuuden yhteyden entistä paremmin. Kurssilla omaksutaan keskeisiä globaalin liikesivistyksen valmiuksia ja tulevaisuuden taitoja, jotka ovat sovellettavissa kaikille elämän osa-alueille. Myös työelämä, yritykset, jatko-opiskelupaikat ja erilaiset urapolut tulevat tutuiksi.

Opiskelija voi osallistua haluamilleen kursseille kurssikokonaisuudesta, kunkin suoritettun kurssin laajuus on yksi lukiokurssi. Kurssit arvioidaan suorituserkinnällä. Kurssimaksu.